

й вибору найкращої стратегії задля генерування і збереження вартості підприємства.

Список використаної літератури:

1. Global Management Accounting Principles – Режим доступу: <https://www.cgma.org/resources/reports/globalmanagementaccountingprinciples/principles-framework.html>

2. Константинов И.С. Теоретические аспекты экономико-математического моделирования // Журнал «Управленческий учет», № 10, 2011. – Режим доступу: <http://upruchet.ru/articles/2011/10/6537.html>

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Войхевич Д. В., магістр, Бондаренко О. С, Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Ситуація, що склалася в суспільстві України та світу та його економічній системі, спровокувала появу непередбачуваних небезпек і загроз народжуваному, ще незміцнілому і такому, що не має досвіду, підприємництву. Останнім часом помітно поширилися методи комерційного шпигунства, шантажу, несанкціонованого використання технічних засобів, рейдерства, що породжує соціальний резонанс. До того ж, ще діють й такі традиційні, деструктивні чинники, як розкрадання, шахрайство, корупція, криміналізація бізнесу, недобросовісна конкуренція тощо.

Звичайно, будь-який бізнес чи виробничо-господарська діяльність сумісні з комерційним ризиком, природа якого багатоаспектна. А відтак, непередбачуваність фінансово-господарської діяльності та її результатів може призвести не лише до небажаного результату, а й до непоправних збитків чи навіть повного банкрутства. Водночас щоденна практика приватних господарюючих суб'єктів засвідчує їх підвищену, порівняно з державними структурами, вразливість від протиправних та інших дій з боку кримінальних структур й окремих осіб. Криміногенна обстановка, що існує у країні, поява та функціонування активно діючих структур економічної розвідки, повсюдне застосування жорстких методів тиску на бізнесові структури визначають актуальність проблеми безпеки бізнесу сьогодні і на найближчу перспективу.

Усе викладене вимагає від підприємців, менеджерів різних рівнів знання теорії економічної безпеки, розуміння сутності безпеки фірми, її системи та структури, об'єктів безпеки, основних небезпек і загроз, кількісних і якісних показників оцінювання рівня економічної безпеки, методів аналізу чинників ризику і, що досить важливо, основних напрямів забезпечення безпеки, а також уміння втілювати у практику теоретичні положення.

На механізм забезпечення безпеки підприємства вочевидь впливають економічні, соціальні, організаційні і правові чинники. Кожна країна, а відтак

кожен її суб'єкт бізнесу має свої особливості у правовому врегулюванні й організаційному забезпеченні особистої безпеки. Враховуючи недостатність нормативно-правового, наукового та навчально-методичного забезпечення у формуванні та забезпеченні безпеки вітчизняного бізнесу, варто вдатися до вивчення досвіду розвинутих зарубіжних країн у даній сфері.

Деякі розвинуті держави вже пройшли значно більший шлях розбудови систем економічної безпеки, ніж Україна. Вони мають вже чітко визначені нормативно-правові основи для створення і діяльності систем безпеки підприємств. Так, у більшості країн існує нормативно врегульована взаємодія поліції з суб'єктами господарювання, асоціаціями, бюро приватних детективних і охоронних служб у галузі запобігання правопорушенням.

Сьогоднішні темпи розвитку бізнесу у світі доводять, що технологічно оснащена система економічної безпеки — це інструмент для виживання. У процес ведення господарської діяльності увійшли інформаційні технології. З'явилося багато джерел інформації, що впливають на систему безпеки. Практично всі керівники та власники російського бізнесу бажають мати у системі економічної безпеки підсистему, яка дозволяє в обмежені строки обробляти гігабайти метаданих, видаючи не просто інформацію, а конкретні знання. Поняття аналітичної розвідки для багатьох є вже звичним терміном. Основою цього процесу є регулярний моніторинг інформаційного простору. Одні віддають моніторинг ЗМІ та Інтернету на аутсорсинг, інші створюють власний інформаційно-аналітичний підрозділ, або ж у системі економічної безпеки застосовуються технології, що вже є на озброєнні підприємства та інноваційні рішення, наприклад, технології PR (public relations) & GR (government relations)

На сьогодні більшість зарубіжних країн визначили, що модель економічної безпеки підприємства повинна включати сім основних блоків:

- а) опис проблемної ситуації у сфері безпеки підприємства:
  - визначення стану навколишнього середовища;
  - аналіз стану підприємства, його ресурсного потенціалу, ступеня захищеності об'єктів, надійності кадрів, фінансової, інтелектуальної, правовий, інформаційної, техніко-технологічної, екологічної, силовий;
  - виявлення потенційних погроз, їхнє ранжирування за ступенем значимості або небезпеки;
  - визначення причин і факторів зародження небезпек і загроз;
  - прогнозування можливих наслідків окремих небезпек і загроз, розрахунок можливого збитку;
  - формулювання проблемної ситуації;
- б) визначення цільової настанови забезпечення безпеки:
  - формулювання політики й стратегії безпеки;
  - визначення мети безпеки;
  - постановка завдань, що сприяють досягненню мети й реалізації сформульованої політики й обраного типу стратегії;
- в) побудова системи економічної безпеки підприємства:

- формулювання функцій системи й вибір тих принципів, на яких вона будується;
- визначення об'єктів безпеки й аналіз стану їхньої захищеності;
- створення суб'єктів безпеки;
- розробка механізмів забезпечення безпеки;
- створення організаційної структури керування системою;
- г) розробка методологічного інструмента оцінки стану економічної безпеки підприємства:
  - визначення основних критеріїв і показників стану економічної безпеки;
  - вибір методів оцінки стану економічної безпеки;
  - формування системи методів аналізу господарського ризику;
- д) розрахунок ресурсів, необхідних для забезпечення безпеки:
  - розрахунок необхідної кількості матеріально-технічних, енергетичних й інших ресурсів, засобу захисту й охорони об'єктів безпеки;
  - розрахунок необхідної кількості людських ресурсів і витрат на їхнє втримування й стимулювання їхньої праці;
  - визначення фінансових витрат;
  - зіставлення необхідних витрат з можливим збитком від впливу погроз;
- е) розробка заходів з реалізації основних положень концепції:
  - визначення умов, необхідних і достатніх для реалізації концепції;
  - розробка стратегічного плану, а також планів роботи структурних підрозділ служби безпеки за рішенням завдань, певних концепцій;
  - підготовка професійних кадрів для служби безпеки, а також навчання співробітників фірми у вирішенні питань дотримання правил безпеки, ознайомлення з діями у надзвичайних ситуаціях, правилами пропускового режиму, роботою із грифованими документами, контроль за дотриманням комерційної таємниці;
    - створення певного типу служби безпеки й організація керування нею;
    - установлення технічних засобів захисту;
    - контроль за ефективністю виконання основних положень економічної безпеки;
    - розвиток системи безпеки підприємства, постійна адаптація її до умов, що змінюються, удосконалювання форм і методів її роботи;
- ж) висновки про необхідність розробки й реалізації моделі й ефективності її застосування:
  - відповідність виділених ресурсів, концепції, сформульованих цілей і завдань, створених системою безпеки, реальним і потенційним погрозам;
  - здатність служби безпеки вирішити завдання, що перед нею стоять;
  - ефективність реалізації концепції підприємства.

Система економічної безпеки сучасного підприємства характеризується високою складністю та повинна охоплювати всі напрямки його діяльності. Власники деяких підприємств вже роблять кроки, спрямовані на підвищення ефективності та розбудову потужної системи економічної безпеки, але це поки

що не є масовим явищем, значна кількість керівників задовольняється наявністю адміністративного ресурсу та охороною території підприємства.

В Україні вивчається міжнародний досвід по забезпеченню економічної безпеки суб'єктів господарювання, але у самій діяльності цих суб'єктів він практично не використовується. Впливи кризи на економічний стан підприємств, відсутність на державному рівні підтримки з адаптування міжнародного досвіду в галузі безпеки унеможливорює системне його вивчення та впровадження. Для забезпечення конкурентоздатності вітчизняних підприємств слід подальшого дослідження потребують шляхи впровадження міжнародного досвіду з забезпечення безпеки підприємств, як необхідна умова розвитку суб'єктів господарювання.

Список використаної літератури:

1. Сергієнко Н.П. Економічна безпека підприємництва // Світ бухгалтерського обліку. — 2006. — №4. — С. 75—80
2. Практика защиты коммерческой тайны и интеллектуальной собственности в США. — К.: Хрещатик, 2000. — С. 4.
3. Качинський А.Б. Безпека, загрози і ризик: наукові концепції та математичні методи / А.Б. Качинський; Інститут проблем національної безпеки; Національна академія Служби безпеки України. — К., 2004. — 472 с.
4. Новикова О.Ф. Економічна безпека: концептуальне визначення та механізм забезпечення / О.Ф.Новикова, Р.В.Покотолєнко; [наук. ред. О.І.Амоша]; НАН України, Ін.т економіки пром.сті. — Донецьк., 2006. — 407 с.
5. Андрощук Г.А. Экономическая безопасность предприятия: защита коммерческой тайны: монографія/ Г.А. Андрощук, П.П. Крайнев; ред. А.Д. Святоцкий. — К.: ВД " Ін Юре ", 2000. — 400 с

ПОДАТКОВА БЕЗПЕКА ЯК ЧАСТИНА ФІНАНСОВОЇ В КОНТЕКСТІ ЗАГАЛЬНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

*Гавриличенко Є. В., канд. екон. наук, Сидоренко О. В., студентка,
Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Термін фінансової безпеки є доволі всеохоплюючим та не має єдиного визначення у сучасній науковій літературі. Так, фінансова безпека може розглядатися з декількох сторін: як захищеність фінансових інтересів різних суб'єктів господарювання загалом та як стан фінансової, бюджетної, податкової, банківської та інших фінансово-економічних систем країни. Отже, можна сказати, що фінансова безпека – це захищеність фінансових інтересів на усіх рівнях фінансово-економічних відношень. Основними цілями забезпечення фінансової безпеки є визначення усіх факторів, що впливають на фінансову або виробничу діяльність та розробка програм чи систем для ліквідації негативного впливу.